

PREGLED PODATKOV ZA KRAVE LISASTE PASME S STATUSOM ODBRANE BIKOVSKE MATERE V LETU 2017

Priprava: Betka Logar, Kmetijski inštitut Slovenije

Vir podatkov: Centralna podatkovna zbirka Govedo, Kmetijski inštitut Slovenije, pregled pripravljen glede na stanje v registru BM dne 17.01.2018

Za lisasto pasmo je bilo za leto 2017 v Sloveniji odbranih 378 bikovskih mater (BM). Na novo je bilo odbranih 173 bikovskih mater, ostale so imele status odbrane BM tudi že v prejšnjem letu. Za usmeritev v prirejo mleka je bilo odbranih 308 BM, 62 pa za kombinirano usmeritev. V poročilu podatke prikazujemo ločeno za krave z do 13 % druge pasme in z več kot 13 % druge pasme, ponekod pa tudi skupaj. V tabeli 1 je prikazan pasemski sestav BM odbranih za LS pasmo za leto 2017 po zavodih in skupaj. BM z 87 in več odstotki LS pasme so prikazane v treh delih, posebej tiste brez genov druge pasme (100 % LS), posebej BM z do 13 % druge pasme in še obe skupini skupaj. 357 BM je čiste lisaste (LS) pasme, 21 BM pa ima manj kot 87 % LS pasme. Potomci bikovskih mater z nad 13 % druge pasme in plemenskih bikov lisaste pasme (100% LS) zaradi prevelikega odstotka druge pasme ne bodo izpolnjevali kriterijev za vpis v glavni del rodovniške knjige za lisasto pasmo, torej ne morejo biti čistopasemske plemenske živali.

Tabela 1: Pasemski sestav bikovskih mater v letu 2017 odbranih za lisasto pasmo

Delez LS	Zavod	Število
100% LS	MS	19
100% LS	PT	14
100% LS	CE	9
100% LS	KR	7
100% LS	LJ	2
100% LS	Skupaj	51
87 - 99% LS	MS	88
87 - 99% LS	PT	111
87 - 99% LS	CE	37
87 - 99% LS	KR	38
87 - 99% LS	LJ	32
87 - 99% LS	Skupaj	306
87 - 100% LS	MS	107
87 - 100% LS	PT	125
87 - 100% LS	CE	46
87 - 100% LS	KR	45
87 - 100% LS	LJ	34
87 - 100% LS	Skupaj	357
75 - 86% LS	MS	7
75 - 86% LS	PT	7
75 - 86% LS	CE	3
75 - 86% LS	KR	1
75 - 86% LS	Skupaj	18
50 - 74% LS	MS	1
50 - 74% LS	PT	1
50 - 74% LS	CE	1
50 - 74% LS	Skupaj	3
25 - 49% LS	Skupaj	0
<87% LS	Skupaj	21

Število bikovskih mater in število rej z odbranimi bikovskimi materami v letu 2017 po zavodih je prikazano v tabeli 2. V tabeli 3 so prikazani očetje, katerih vsaj pet potomk ima status odbrane bikovske matere v letu 2017.

Tabela 2:Število bikovski mater (BM) po usmeritvah in skupaj in število rej po zavodih

Zavod	Število BM			Število rej BM
	ML	ME	Skupaj	
MS	101	14	115	40
PT	108	25	133	52
CE	44	6	50	15
KR	38	8	46	23
LJ	30	4	34	20
Skupaj	321	57	378	150

Zavod - Območni zavod Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije; MS - Zavod Murska Sobota, PT - Zavod Ptuj, CE- Zavod Celje, KR – Zavod Kranj, LJ - Zavod Ljubljana, NM - Zavod Novo mesto

Tabela 3:Očetje, po katerih je odbranih vsaj pet bikovskih matere (BM)

Oče	Število BM
RUMGO	14
MANITOBA	12
VANSTEIN	11
ENCO	11
MALHAXL	10
HUTERA	8
EVEREST	8
RUGEL	7
WILLE	7
DIADORA	7
BOREAS	7
RIGAN	6
ISERDENN	6
HOLKO	5
VANADIN	5
WILLENBERG	5
GEPARD	5
HUDLER	5

Lastnosti mlečnosti

Pri pregledu lastnosti mlečnosti podajamo povprečja vseh zaključenih standardnih laktacij (tabela 4, tabela 5, tabela 6) in povprečja v prvih standardnih laktacijah (tabela 7, tabela 8, tabela 9). Najprej so prikazani rezultati za vse odbrane bikovske matere LS pasme s statusom BM v letu 2017 po usmeritvah in skupaj (tabela 4, tabela 7). Ločeno podajamo še rezultate za odbrane bikovske matere, ki imajo manj kot 87 % lisaste pasme (tabela 5, tabela 8). Podatki bikovskih mater lisaste pasme in bikovskih mater z manj kot 87 % lisaste pasme pa so združeni tudi v skupni prikaz (tabela 6, tabela 9).

Tabela 4: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah lisaste pasme v letu 2017 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	14	6989±1264	302,0±65,7	4,32±0,41	246,7±47,3	3,53±0,17
ME	PT	23	6927±869	283,9±30,5	4,12±0,34	239,9±33,5	3,46±0,16
ME	CE	6	6754±849	260,8±45,3	3,85±0,30	228,2±29,2	3,38±0,22
ME	KR	8	6550±414	285,5±23,7	4,36±0,27	225,8±25,6	3,44±0,22
ME	LJ	4	6851±504	301,5±21,4	4,43±0,56	240,0±17,2	3,50±0,07
ME	Skupaj	55	6863±904	287,5±43,1	4,20±0,38	238,3±35,1	3,47±0,18
ML	MS	92	8595±1352	355,5±64,2	4,15±0,44	298,4±44,3	3,48±0,16
ML	PT	102	8366±1128	338,8±46,6	4,07±0,44	287,1±37,3	3,44±0,20
ML	CE	40	9063±1154	372,1±59,8	4,10±0,32	320,0±39,3	3,54±0,17
ML	KR	37	7949±778	319,6±41,3	4,02±0,32	273,8±32,4	3,44±0,20
ML	LJ	30	8196±1235	327,3±52,0	4,00±0,36	280,9±41,1	3,43±0,18
ML	Skupaj	301	8461±1213	344,8±56,3	4,08±0,40	292,7±41,6	3,46±0,19
Skupaj	Skupaj	356	8214±1305	336,0±58,2	4,10±0,40	284,3±45,1	3,47±0,18

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 5: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah z manj kot 87 % lisaste pasme v letu 2017 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	PT	2	6925±148	301,5±3,5	4,35±0,04	235,5±17,7	3,40±0,18
ML	MS	8	9445±882	374,4±27,7	4,00±0,51	327,3±23,5	3,48±0,19
ML	PT	6	7757±793	315,0±51,6	4,04±0,28	262,8±28,0	3,39±0,12
ML	CE	4	8851±1207	388,3±103,4	4,33±0,60	317,3±58,7	3,57±0,24
ML	KR	1	8773±0	323,0±0,0	3,69±0,00	275,0±0,0	3,14±0,00
ML	Skupaj	19	8751±1125	355,8±61,8	4,06±0,45	302,1±43,5	3,45±0,20
Skupaj	Skupaj	21	8577±1201	350,7±60,9	4,09±0,44	295,7±46,1	3,44±0,19

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 6: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2017 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	14	6989±1264	302,0±65,7	4,32±0,41	246,7±47,3	3,53±,17
ME	PT	25	6927±833	285,3±29,6	4,14±0,33	239,6±32,3	3,46±,16
ME	CE	6	6754±849	260,8±45,3	3,85±0,30	228,2±29,2	3,38±,22
ME	KR	8	6550±414	285,5±23,7	4,36±0,27	225,8±25,6	3,44±,22
ME	LJ	4	6851±504	301,5±21,4	4,43±0,56	240,0±17,2	3,50±,07
ME	Skupaj	57	6866±888	288,0±42,4	4,20±0,38	238,2±34,5	3,47±,17
ML	MS	100	8663±1337	357,0±62,2	4,13±0,44	300,7±43,6	3,48±,17
ML	PT	108	8333±1118	337,4±46,9	4,07±0,43	285,8±37,1	3,44±,19
ML	CE	44	9044±1146	373,6±63,3	4,12±0,35	319,7±40,6	3,54±,18
ML	KR	38	7971±779	319,7±40,8	4,01±0,32	273,8±32,0	3,43±,21
ML	LJ	30	8196±1235	327,3±52,0	4,00±0,36	280,9±41,1	3,43±,18
ML	Skupaj	320	8478±1209	345,5±56,6	4,08±0,41	293,2±41,7	3,46±,19
Skupaj	Skupaj	377	8234±1301	336,8±58,4	4,10±0,40	284,9±45,2	3,46±,18

USM – usmeritev; ML - usmeritev v prirejo mleka, ME – kombinirana usmeritev

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 7: Povprečja za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2017 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	13	6463±995	274,8±43,2	4,28±0,53	225,3±34,0	3,49±0,14
ME	PT	23	6461±1116	264,0±39,3	4,12±0,40	222,2±37,4	3,45±0,16
ME	CE	6	6442±632	244,0±40,7	3,77±0,36	216,8±26,8	3,37±0,23
ME	KR	8	5876±342	255,1±20,0	4,35±0,28	200,8±11,5	3,42±0,18
ME	LJ	4	6902±549	307,8±15,5	4,48±0,50	239,5±17,1	3,47±0,13
ME	Skupaj	54	6405±935	266,3±38,9	4,18±0,45	220,4±32,2	3,45±0,16
ML	MS	87	7967±1445	324,0±62,5	4,08±0,39	272,8±49,8	3,43±0,17
ML	PT	102	7510±1041	303,6±46,0	4,05±0,40	257,6±36,3	3,43±0,21
ML	CE	38	8073±958	329,8±47,3	4,09±0,33	283,5±33,3	3,52±0,18
ML	KR	36	7087±1089	285,8±48,9	4,03±0,37	241,4±43,9	3,40±0,20
ML	LJ	30	7604±1227	307,3±51,5	4,05±0,39	261,0±39,1	3,44±0,21
ML	Skupaj	293	7676±1223	311,2±54,0	4,06±0,38	263,8±43,1	3,44±0,20
Skupaj	Skupaj	347	7479±1269	304,2±54,4	4,08±0,40	257,1±44,5	3,44±0,19

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 8: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave z manj kot 87 % lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2017 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	PT	2	6584±334	287,5±16,3	4,37±0,02	225,5±3,5	3,43±0,23
ML	MS	7	8704±1082	334,3±21,8	3,88±0,39	300,4±34,3	3,46±0,19
ML	PT	6	7059±863	281,2±56,4	3,96±0,37	241,2±28,8	3,42±0,10
ML	CE	3	7904±1724	329,3±107,6	4,10±0,42	270,0±71,3	3,40±0,22
ML	KR	1	7720±0	292,0±0,0	3,78±0,00	248,0±0,0	3,21±0,00
ML	Skupaj	17	7924±1262	312,2±57,2	3,94±0,36	271,1±45,6	3,42±0,16
Skupaj	Skupaj	19	7783±1265	309,6±54,6	3,99±0,37	266,3±45,3	3,42±0,16

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 9: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2017 po zavodih in usmeritvah

	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	13	6463±995	274,8±43,2	4,28±0,53	225,3±34,0	3,49±0,14
ME	PT	25	6471±1071	265,8±38,4	4,14±0,39	222,4±35,8	3,45±0,16
ME	CE	6	6442±632	244,0±40,7	3,77±0,36	216,8±26,8	3,37±0,23
ME	KR	8	5876±342	255,1±20,0	4,35±0,28	200,8±11,5	3,42±0,18
ME	LJ	4	6902±549	307,8±15,5	4,48±0,50	239,5±17,1	3,47±0,13
ME	Skupaj	56	6412±920	267,0±38,5	4,19±0,44	220,6±31,6	3,45±0,16
ML	MS	94	8022±1429	324,8±60,4	4,07±0,40	274,8±49,2	3,43±0,17
ML	PT	108	7485±1034	302,3±46,6	4,05±0,40	256,7±36,1	3,43±0,21
ML	CE	41	8060±1000	329,8±51,5	4,09±0,34	282,5±35,9	3,51±0,19
ML	KR	37	7104±1079	285,9±48,2	4,03±0,37	241,6±43,3	3,39±0,20
ML	LJ	30	7604±1227	307,3±51,5	4,05±0,39	261,0±39,1	3,44±0,21
ML	Skupaj	310	7690±1225	311,3±54,0	4,06±0,38	264,2±43,2	3,44±0,19
Skupaj	Skupaj	366	7494±1269	304,5±54,3	4,08±0,40	257,5±44,5	3,44±0,19

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Plemenske vrednosti

V sklopu plemenskih vrednosti (PV) prikazujemo rezultate za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji, posebej podatke za BM LS pasme (tabela) in posebej za BM z manj kot 87 % LS pasme (tabela). Prikazane so standardizirane plemenske vrednosti (PV12) za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji. Plemenske vrednosti izhajajo iz zadnjega uradnega nacionalnega obračuna plemenskih vrednosti, ki je bil izveden na Biotehniški fakulteti, Oddeleku za zootehniko.

Tabela 10: Povprečja in standardne deviacije plemenskih vrednosti za lastnosti mlečnosti za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2017 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)	IBM
ME	MS	14	111±11	113±13	107±14	110±12	109±11	111±12
ME	PT	23	114±6	114±6	103±10	114±8	108±8	115±7
ME	CE	6	114±9	109±9	91±12	112±8	99±13	111±8
ME	KR	8	115±6	119±7	109±8	117±6	108±10	118±6
ME	LJ	4	111±5	114±5	107±10	111±9	110±7	112±9
ME	Skupaj	55	113±8	114±9	104±12	113±9	107±10	113±9
ML	MS	93	131±11	131±12	101±13	132±11	107±10	133±11
ML	PT	102	131±9	128±10	98±14	131±9	104±13	131±9
ML	CE	40	133±9	131±9	98±11	134±9	107±12	134±9
ML	KR	37	130±8	127±8	97±9	132±8	105±12	132±8
ML	LJ	30	128±11	125±9	97±12	129±10	104±10	128±9
ML	Skupaj	302	131±10	129±10	99±12	132±10	105±12	132±10
Skupaj	Skupaj	357	128±12	127±12	100±13	129±12	106±11	129±12

IBM - indeks beljakovin in maščobe

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 11: Povprečja in standardne deviacije plemenskih vrednosti za lastnosti mlečnosti za krave z manj kot 87 % lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2017 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)	IBM
ME	PT	2	111±4	115±1	108±4	110±1	105±10	111±1
ML	MS	8	134±13	131±13	97±14	134±12	105±12	134±12
ML	PT	6	126±8	124±7	98±8	127±12	104±7	127±11
ML	CE	4	128±8	135±13	111±17	130±12	106±15	131±12
ML	KR	1	141±0	126±0	79±0	136±0	84±0	134±0
ML	Skupaj	19	131±11	129±11	99±14	131±11	104±11	131±11
Skupaj	Skupaj	21	129±12	128±11	100±14	129±13	104±11	129±12

IBM - indeks beljakovin in maščobe

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah